

ЮНАК

січень ♦ january

1979

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "ЮНАКА"

Згідно з вимогами поштового уряду в Канаді, ті видання мають змогу пересилати свої журнали передплатникам другою, (тобто за знижену ціну) клясою, які мають передплати заплачені до кінця березня (або три місяці після замовлення журналу, якщо це нові передплатники). Як відомо всім, поштові оплати тепер дуже високі, тож висилка "Юнака" -- це великий кошт.

Могли б ми багато заощадити, якщо б своєчасно висилали передплати. Давніше Адміністрація висилала часті упімення, але вони також получені з видатками. А це ж гроші передплатників. Чому ж ми такі неощадні?

ГПБулава, шукаючи способів покращання методи збирання передплат, зобов'язала окремі

КПСтаршини збирати передплати гуртово з кожного пл. осередка. Через це на обкладинці Адміністрація перестала подавати дату, до якої дана передплата / заплачена. Подаємо їх тільки тим передплатникам, за яких станиці не відповідають.

Висилаючи матеріяли до Редакції, старайтеся до статей долучити фотографію (чорно-білу) чи інший ілюстраційний матеріял, а до фотографій не тільки підписи, але й хоч би короткі пояснення до них. Самі фотографії цікавлять тільки тих, які на них зфотографовані. Будьмо своєчасними передплатниками! Хай пластовий закон править нашим життям!

Адміністрація

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуйсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світлини чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замешкання, дату, коли дана подія заіснувала тощо. Світлини просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Посилаючи світлини для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.
Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть дарункову передплату

для зразкових, але незаможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає ПОЗИКИ
та

- приймає ОЩАДНОСТІ.

- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.

- Урядові години:

вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластуні і Пластунки в Торонті!

СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!

Від 1 січня 1978 р. річна передплата "Юнака" коштує: США і Канада — \$10.00;
Австралія — рівновартість 10.00 амер. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 3.00 ам. дол.; Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків;
Італія — 2.000 лірів Велика Британія — 2.00 фунти
Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel.: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

ЗМІСТ

2 Запалюємо свят-вечірню свічку!	Подруга Гребля
3 Третій Конгрес Вільних Українців	
4 Що святкуємо 22 січня 1979?	
На Софійському майдані...	Леся Храплива
5 Різдво за ґратами	М. Морозенко
Ранок, ранок! Час світання...	О. Олесь
6 Пам'яті Крутянців	П. Тичина
Прощання	С. Хрін
7 У дні Свят...	М. Щербан
Вдивляючись у вогник свічки...	❖
8 Різдво	Т. Оберишин
9 Різдвяні символи	❖
10 Свят-вечір на княжому дворі	О. Соневицьна
11 На землі мир...	І. Домбчевська
12 Успіхи наших подруг —	
Оксана Куровицьна	О. Кузьмович
Приходьте з колядою	О. Лубська
13 Молоде перо: Ріка-чарівниця	Н. Березняк
14 Розмова з книжками	І. Макарик
15 Свято Юрія - очима старшого	
пластуна	Ю. Яримович
16 Нова українська пластинка "Зоряна"	О. Кузьмович
17 Молоде перо: Різдво Катрусі	М. Соневицьна
18 Вечір ванаційних спогадів	М. Л.
19 З сіроманських оповідань:	
Пластова точність	Сіроманець
22 Із пластових зайнять: Зимове небо	Т. Д.
23 З природи і техніки: Риб'ячі електростанції	**
24 Прецлі	М. Турчин
25 Із пластових зайнять: Словогра	А. Вовн
26-28 Хроніка, Посмертні згадки, Прес-фонд	

● На обкладинці: Перша "українська" марка поштової австрійської державної пошти, яка буде в продажі у 1979 році. На марці образ Різдва Христового — ікони Української Католицької Церкви св. ВМ Варвари у Відні.

● Ілюстратори цього числа: Л. Войтович, Я. Гніздовський, Я. Козак, М. Левицький, В. Пилишенко-Гарпун, Б. Певний, С. Сербин, Р. Юзенів і М. Костів-Яворська. Обкладинку оформила ст. пл. Маріяна Костів-Яворська

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

пл. юн. Андрій Винницький

пл. сен. Тоня Горохович.

гетьм. вірл. Ксеня Оdejинська.

пл. юн. Всеволод Онишневич

ст. пл. Юрій Павлічко.

пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.

ЮНАК

СІЧЕНЬ 1979 Ч. 1 (184) РІК XVII

Інтернаціональне стандартне річне число,

0044-1384

ЗАПАЛЮЄМО СВЯТВЕЧІРНЮ СВІЧЕЧКУ!

Пригадуємо усім пластункам і пластунам, розсипаним по п'яти континентах світу, що цього року, як і минулими роками, знову усі "зустрічаємося" символічно 6-го січня, о год. 5-тій по пол. східно-європейського часу, коли в Україні сходить перша зірка, запалюючи Святвечірню Свічечку. У США і Канаді о год. 10 вранці.

У хвилині запалення цієї свічечки, поодинокі чи у пластовому гурті, з'єднаймося думками і бажаннями з усіма близькими та далекими — родиною та друзями та поздоровімо їх із цим великим Святком.

СКОБ!

ХРИСТОС РОДИВСЯ!

Головна Пластова Булава

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

найсердечніші привітання з побажанням всього добра
— віри і запалу, щоб завжди була готовість і сила служити
Богові й Батьківщині —

Начальному Пластунові пл. сен. Юрієві Старосольському,
Головним і Крайовим та Станичним Пластовим Проводам,
Проводам Пластприяту
та усім Пластункам і Пластунам у світі,
а зокрема Пластовому Юнацтву, Співробітникам
і Передплатникам "Юнака"

ш л е

Реданція та Адміністрація "Юнака"

ТРЕТІЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

"Третій СКВУ у своєму фокусі поставив Україну і її змагання до волі, та всебічну і максимальну допомогу української діаспори цим змаганням".

"Свобода" 29. XI. 1978 р.

Дорогі Подруги і Друзі!

Багато розмов і дописів про III-й Конгрес СКВУ останніми тижнями. Цікавтесь ним і Ви, Юні Друзі. Бо це важлива подія в нашому громадському житті.

— Яка участь молодих була в Конгресі СКВУ? — запитали Роман і Таня при зустрічі.

— Були молоді й серед делегатів, і серед гостей, виконавців програми, працювала молодь в адміністрації, багато підлітків і старших від них було на бенкеті, а найбільше на концерті, на забаві й демонстрації. Велике враження зробив своїм виступом молодий делегат, який закликав, щоб з трибуни СКВУ не було виступів українців чужими мовами. (Це була реакція на англomовну промову одного з старших провідників!) Борис Потапенко (керівник бюро СКВУ при ООН), наприклад, свою програмову доповідь на пленумі виголошував доброю українською мовою.

— А що було особливістю цього Конгресу? — хотіли знати мої співрозмовники.

— На цьому Конгресі були учасниками колишні політв'язні з України. Генерал Петро Григоренко, Леонид Плющ і Надія Світлична брали активну участь у цілому Конгресі: в нарадах, в бенкеті, демонстрації. А між ними активним був і молодий дисидент з Харківщини — Віктор Боровський. Вони вітали Конгрес, подаючи свої думки щодо майбутньої діяльності. Ген. Григоренко закликав усіх до співпраці з Київською Гельсінкською Групою (вона обороняє права людини в ССРСР), проголосив, що він дістав з Києва доручення зорганізувати філію цієї Групи у США, що він уже й виконав. Л. Плющ висловлював переконання, що советська імперія зникне, бо вона не має такої зброї, якою є правда слова, вона користується брехнею. А правда мусить перемогти. Н. Світлична особливо зворушливо вітала Конгрес, кажучи "Не слід витрачати час на ворогування, на дріб'язкові порахунки, а пам'ятати, що в нас є Батьківщина і це нас об'єднує". Відчитавши свій переспів вірша індійського

Надія Світлична з пластунками: Оленка (зліва) і Лариса Певні

поета Рабіндраната Тагора, вона закликала: — "Коли ми пам'ятаємо про найсвятіше, — то значить, — ще не вмерла". Хоч членів Київської Гельсінкської Групи арештують, але прибувають щораз нові молоді члени, — "Група живе!" — запевняла вона.

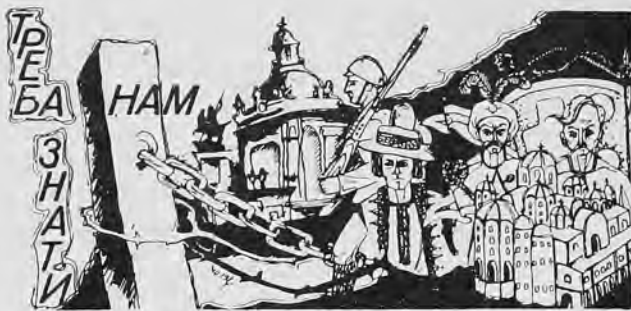
— А які інші моменти були потішаючі — питали Андрій і Богдан.

— Були вони при різних нагодах. Наприклад, від Патріярха і Кардинала Йосифа Сліпого наганий на стрічці привіт присутні спонтанно вислухали стоячи. Це було зворушливе. Н. Світлична своїм розповідями про минуле своє у в'язниці вносила своєрідний настрій, її довго оплескували... Добрі й цікаві думки подав у своїй доповіді на бенкеті міністер багатокультурності Канади Норман Кафік. Його назвав ген. Григоренко першим політиком, якого він зустрів, що керується серцем. Політики ж безсердечні. А я мала нагоду пізнати цікавих студенток — членок СУМК-у. Обидві прибули на Конгрес з власної спонукки. Вони активні в студентському житті. Соня з околиць Саскатуну, Леся з Гамільтону. Добре володіють українською мовою. Соня радо вивчає мову й історію України додатково, поруч з основними студіями. Милі зустрічі були з юначками, які виконували своєрідний громадський обов'язок піклунок Яреми і немовлятка Івасика Світличних. Коли Івасик спав, вони вчилися. Казали, що хлопчик чудовий! Ні разу не плавав за їх перебування з ним.

Співрозмовники мої хотіли давати мені даліші запити, але я попередила їх:

— Не мусите питати про негативні моменти. Були й такі, що про них не хочеться згадувати. А в загальному було радісно бачити велику кількість представників українських організацій з цілого світу. Вони були справді ідейною громадою, вірю, що готові були жертвувати особистим для загального добра.

Цих кілька звісток про СКВУ хай пов'яжуть Вас, Друзі, з громадським життям. Ставайте і Ви учасниками української громадської активності. Скоб! **Подруга Гребля**

ЩО СВАТКУЄМО 22 СІЧНЯ 1979 РОКУ?

Рік-річно в дні 22-го січня всі українці, що живуть на волі на різних континентах, відзначають найбільше святочно дві найважливіші дати, а це проголошення незалежності і проголошення соборності.

Останнього року ми відзначували особливо роковини 22-го січня 1918 року. Рівно шістдесят років минуло від дня проголошення на пліщі св. Софії в Києві словом Четвертого Універсалу Української Центральної Ради державної незалежності і суверенності Української Народної Республіки.

Цього року припадає на 22-го січня друга з черги найважливіша дата в новітній історії нашого народу.

В тому дні проголошено злуку українських етнографічних земель в одну, ні від кого незалежну, самостійну і соборну Українську Державу.

В тому український народ показав свою єдність та силу, і того факту та цієї дати ніхто не може знищити. Вона залишиться в нашій історії і в серцях усіх українців, а наша молодь не може її ніколи забувати.

Ось як звучав цей акт злуки і соборності:

ВІД НИНІ ЗЛИВАЮТЬСЯ В ОДНО...

Акт Злуки і Соборності

"В імені Української Народної Республіки проголошує Директорія всьому українському народові велику подію в історії нашої української землі:

Дня 3 січня 1919 р. в місті Станиславові Українська Національна Рада Західньо-Української Республіки, як представник волі всіх українців бувшої Австро-Угорщини і як найвищий законодавчий орган, святочно проголосила з'єднання Західньо-Української Народної Республіки з Українською Придніпрянською Народною Республікою в одну суверенну Народну Республіку.

Вітаючи з великою радістю цей історичний крок наших західніх братів, Директорія Української Народної Республіки рішила прийняти до відома це з'єднання і ввести його в життя згідно з умовами, які означено в ухвалі Української Національної Ради з дня 3 січня 1919 року.

Від нині зливаються в одно віками відділені одна від одної частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і придніпрянська

Україна в Одну Велику Україну. Сповнилися відвічні мрії, для яких жили й за які вмирали найкращі сини України. Від нині є тільки одна незалежна Українська Республіка. Від нині український Народ, звільнений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі зусилля своїх синів для створення нероздільної незалежної Української Держави на добро і щастя українського народу".

Софійський собор і Софійський майдан із пам'ятником Богдана Хмельницького.

НА СОФІЙСЬКОМУ МАЙДАНІ...

(Уривок)

*На Софійському Майдані рожевіє ранок.
Зайнялась промінням булава Богдана.
Безлюдно, тихо. Лиш пророчо мріє,
Мріє майбутнім давній храм Софії.
У повітрі знов бринять Універсали,
Що їх читатимуть так, як колись читали:
— "Правда і воля від Сяну до Дону!"
І світ задрижить під ударами дзвону.
Ще мить... Вийдуть із домів у школу діти.
Привітає їх незнаний вітер.
І нестиме невидана туга —
На київських горбах, у київських яругах...
Ще мить... На майдані майбутнє дзвенить.
Наливається в душу дитині.
Ще лиш хвилина! —
І прорветься, як весною ріки:
— Самостійна, Соборна — навіки!*

Лесья Храплива

РІЗДВО ЗА ҐРАТАМИ

...Зближається Свят-Вечір, Різдво...

Щодня я відкладаю маленьку грудочку цукру, щоб засолодити собі Різдво. Різдво! Якби можна післати вам цих кілька грамів цукру!

Вже п'ять днів минає, як мене не виводять на прогулянку. Може, пробуваючи на свіжому повітрі, я зміг би легше полинати до Вас, мої рідні, мої нещасливі...

Сьогодні Свят-Вечір; до вечора, до першої зірки постити буду. Обідню юшку, в якій крутився на дні манюсінський кусник замерзлої картоплі й плавав гнилий листочок капусти, я вилляв у горнятко, зберіг на вечір. Замість борщу буде. А ввечорі принесли мені ложку каші. Уявіть собі: цілу ложку каші. От тобі! Буде каша.

Присів я до Святої вечері, ще й не встиг встати з-за стола, як відчиняються з гуркотом залізом окуті двері:

— Приготовтесь на прогулянку!

Я вийду на прогулянку. Це вперше виводять мене так пізно на прогулянку.

Вже вечір. Надзиратель відчиняє двері, везуть мене ліфтом на верхню площадку

Луб'янки*) і:

— Гуляйте!

Навкруг мене чотири високі чорні стіни. А вгорі — темне, голубе небо. Так, як інколи в нашій голубій Полтавщині. Придивляюся — зірка на небі, ось — і друга... А ось там — у кутку місяць появилася...

Вислухав мене Господь... Свят-вечір... Я високо-високо, під голубим небом, а там — внизу навалоч, мої кати. Під моїми ногами... Ви чуєте, мої рідні? Вітаю вас усіх з Різдвом святим!

“Застеляйте столи та ще й скатерттями...

Радуйся! Ой радуйся, земле, Син Божий [народився!”

Коли б час зупинився хоч на кілька хвилин! Ніночко, ти чуєш мене? Богданочку, Іринко! Ви чуєте мене? Тут ваш батько. Витримайте лихоліття. Бог добрий...

“Бог предвічний...”

**З листа Максима Морозенка,
в'язня радянської тюрми
("Українське Слово")**

*) Луб'янка — відома тюрма в Москві.

РАНОК, РАНОК! ЧАС СВІТАННЯ...

*Ранок, ранок! час світання...
О, який прекрасний час!
Криком щастя і страждання
Україна кличе нас.*

*Голос Страдниці лунає!
Голос Матері, сини,
Під короги вас скликає
Стати в грізні буруни.*

*Тіні прадідів блукають,
Ходять по землі,
Нам короги розгортають,
Нам дають свої шаблі.*

*Швидко дзвони в Україні
Залунають, загудуть...
Швидко нас великі тіні
Під стягами поведуть...*

*Час горіння... Час світання.
О, який прекрасний час!
Криком щастя і страждання
Україна кличе нас.*

**(Україна на початку національної
революції 1917)**

О. Олесь

Пам'яті Крутянців

На Аскольдовій могилі
Поховали їх —
Тридцять мучнів українців,
Славних молодих...
На Аскольдовій Могилі
Український цвіт! —
По кривавій по дорозі

Нам іти у світ.
На кого посміла знятись
Зрадницька рука?
Квітне сонце, — грає вітер
І Дніпро ріка...
На кого завзявся воїн?
Боже, покарай!

Понад все вони любили
Свій коханий край.
Вмерли в Новім Заповіті
З славою святих.
На Аскольдовій Могилі
Поховали їх.

Павло Тичина (1918 р.)

Степан Хрін
командир УПА

ПРОЩАННЯ

(Вийняток із споминів п. н. "Крізь сміх заліза"
1944/45)

Колись у 1918 році мене 4-літнім хлопчиком піднесла мати на руках і показувала на зібрану масу людей біля школи.

— Що це, мамо? — питав я її.

— Це, синку, селяни йдуть займати місто Калущ. Їх провадить твій батько. Вони йдуть за Україну, щоб щасливо жили такі малі діти, як ти...

Маленьким хлопцем я запам'ятав цей образ, і він залишився в пам'яті до сьогодні. Я бачу синьо-жовтий прапор, рушніці, коси. Мій батько іде з селянами воювати за Україну...

Але чи буде знати моя донечка Ліля, куди відходить її батько? Ні, вона не буде знати. Треба відходити конспіративно, щоб ворог з них не знущався. Я відходжу під псевдом і для багатьох буду незнайомий.

Нахмурені, із злими очима проходили мазури з цього села. Вони чекали хвилини, коли зможуть при допомозі большевиків говорити зі мною так, як в 1939 р. говорили з місцевими українцями, коли відбирали від них церкву...

Зелені ліси кликали мене... Прощайте, відходжу, а коли вернуся — не знаю.

Злегка скрипнули двері, коли востаннє я їх закривав. У віконце заглядала моя маленька доня Ліля. Їй тепер також 4 роки, як колись було мені. В ту хвилину, коли востаннє я помахав до неї рукою, щось діткнуло дитину. Хоч часто вибігала вона вслід за мною, але тепер дивним голосом і поважно запитала мене, вибігаючи з хати:

— Тату, куди йдеш?

— Тато зараз вернеться.

— Ні, я хочу знати, куди йдеш.

— Вертайся, Лілю, я скоро прийду до тебе.

— Я хочу з тобою йти.

— Ні, Лілю, вертайся до хати і виглядай мене через віконце.

— Ой, тату, тату, ти мене не любиш. Саму лишаєш, скажи, куди йдеш.

Припала до рук, почала тупитися, цілувати і плакати.

— Тату, не йди, вернися до Лілі.

Але я востаннє перехрестив її, поцілував і сказав:

— Вертайся і виглядай через вікно.

Щоб не боліло серце, не текли батьківські сльози, я вже не оглядався, а скоро пішов геть. Спотикався об каміння, не бачив нічого перед собою, тільки плач долітав до мене:

— Тату мій, тату, вернися...

Чи знає маленька Ліля, куди пішов її батько? Чи сказав їй хто так, як мені?

Чи виглядає вона мене ще й досі через віконце, чи повернеться батько?

Вже шість років пройшло від тієї хвилини, а батько не вертається. І хто зна, чи вернеться? Але вернутися інші й розкажуть маленьким Лілям про наші змагання.

А може, моїй Лілі ніхто не розкаже, бо не знаю, яка її доля спіткала. Покищо куюмо долю для мільйонів таких маленьких дітей. Може, хтось із вдячності, якщо моя доня живе, заопікується нею й виховає її. Хочеться вірити, що будуть такі, що зацікавляться долею дітей поляглих батьків.

Виховуйте їх, опікуйтеся ними, а вони будуть такими, як і їх батьки...

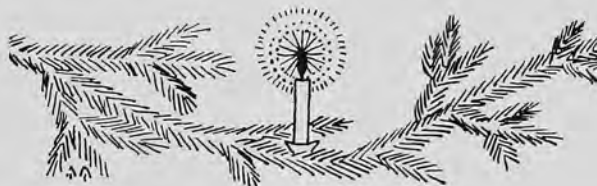
Микола Щербак

У дні Свят...

*Як я чекав їх, тих годин святкових
Святого вечора — о, хвиле золота! —
Коли збиралась у тісному колі
Уся сім'я, привітна і проста,
Коли так ясно скрізь горіли свічі —
У тихій хаті і в душі моїй,
Коли так щиро я дивився в вічі
Майбутній долі, сповнений надій...
Тоді, малим, із серцем голубиним
В своїй господі і в своїм гурті
Я ще не знав, що ці святі години
Хтось зустріча без рідних — у пугі.*

*Тепер я знаю... Це відомі речі...
І ось, ступивши не на свій поріг,
Одні в гостях стрічають наш Святвечір,
А другі — в вирі мандрів і доріг.
У муках, у боях, уквітчаних вінками,
Вони повсюди, Матері сини,
Але усім їм тихими святками
Сія зоря крізь марево війни, —
Зоря Господня, світла і ласкава,
Як промінь гожа, чиста, як роса.
І лиш того вінчає вічно Слава,
У кого в серці воля не згаса!*

ВДИВЛЯЮЧИСЬ У ВОГНИК СВИЧЕЧКИ...

Шостий січень. — 9-та вранці.

Цей день залишиться мені незабутнім до кінця мого життя, бо в цей день всі пластуни всього світу зійшлися разом однією думкою і полинули у рідний край.

Вдивляюсь у вогник горючої свічки, і перед очима миготять-пересуваються образи, як живі картини. І згадується: за малою смужкою лісу, закутавшись у пушистий сніг, розкинулись хатки. Химерними стрічками кучерявиться дим над стріхами, де-не-де в віконці блисне вогонь. Налягає сумерк — відчувається якесь радісне напруження, хвилина доганяє хвилину — нараз:

— “Мамо, перша зірка!”

Вже скрипить сніг під ногами, входить тато і вносить дідуха до хати:

— “Христос Раждається — дай Боже святкувати і других свят дочекати!”

Стіл накритий білою скатертю, горить свічка, подають страви: борщ, голубці, вареники, кутю і багато інших. А на серці легко і радісно. Пахне сіном, що розкинене під столами

на пам'ятку, що “Діва Марія сіном притрусила, в яслах положила Сина”... затишно-спокійно...

Та раптом “Радуйся, земле — Син Божий народився”. Відчиняються двері, морозний подих вдирається до хати, і звучно лунає коляда. Колядники не минають жадної хатини. Дзвенять у повітрі слова коляди і підносяться високо ген до небес та лучаться з величним гимном: “Слава во вишніх Богу, а на землі мир”.

Здригаюся — чи так тепер у нашій дорогій Батьківщині? Чи лунає коляда, сідають вечеряти — урочисто і радісно? Чи натоплено в хаті, чи є борщ-кутя? Чи всі мають свою хатину? Як зустрічають цей величний празник наші — ті, що борються за волю — що далеко в лісах без упину блукають? Боже, дай щасливо подолати їм усі негоди, — дай, щоб і вони засіли у родинному колі до святої вечері...

Догоряє свічечка, розпливаються намальовані картини, лишається туга до всього, що лишилося з дитячих спогадів.

Різдво

Була Різдвяна ніч, але в Марусі не було радості. Цього року не було дванадцятьох страв ані колядок, як завжди. Навіть не було грошей, щоб купити ялинку. Цього року вона буде святкувати Різдво сама. Тато пішов на війну в далекі країни, а мати мусить до пізньої ночі працювати.

Маруся сиділа при вікні та дивилася, як падав легенький, мов пушинки, срібlistий сніг. Вона журилася, що не може купити товаришам ніяких подарунків, як тут в Америці є в звичаю. Вона журилася цим більш, ніж чим іншим. В душі злостилася на всіх за це, а найбільше на Бога, що допустив до такого. Бог це побачив та вирішив показати Марусі правдиву суть Різдва. Він шукав на небі за янголом, щоб післати до Марусі, але всі були заняті, тільки Наталка — найменший янгол нічого не мала до роботи. Вона була така маленька, що навіть не мала своїх крил. Бог її закликав до себе й пояснив, у чому справа. Якщо виконає свою місію, Він їй обіцяв крильця. Наталка вклонилася Богові та й відійшла в тихий куток неба, щоб придумати, яким способом показати Марусі правдиву мету Різдва. Раптом її лице зясніло: вона вже знала, як це зробити!

Скочила на хмару і покермувала нею до Марусиної хати. Одним рухом скочила з хмари просто до кімнати, де сиділа Маруся. Але Наталка ще була маленька й замість скочити в місце, де нічого не стояло, вона опинилася на столі, де перевернула склянку, яка впала на землю і розбилася на малесенькі кусники. Маруся скочила. Обернулася і побачила дівчинку такого віку, як вона, вбрану в білому, що стояла на столі.

— Хто ти є і як ти сюди дісталася? — вона запитала її.

— Я Наталка, найменший янгол у небі. Мене Бог післав, щоб тобі показати правдиву мету Різдва.

Маруся не вірила янголикові, але нарешті Наталка її переконала. Вона пояснила, що щось хоче показати Марусі, але на це вони мусять поїхати у далекий край.

— Візьми мою руку, — сказала Наталка, — заплющ очі та й не відкривай, аж я тобі скажу.

Маруся взяла руку янголика і заплющи-

ла очі. За хвилину вона почула голос Наталки, що казав їй розплющити очі. Вона це зробила і не вірила, що побачила. Довкруги були люди у довгих туніках. Снігу не було, а довкруги росли пальми. Чоловіки вели верблюдів та ослів.

— Де ми? — запитала вона Наталку.

Наталка їй не відповіла, лише махнула рукою, щоб Маруся ішла за нею. Раптом один верблюд майже перевернув Марусю. Наталка потягнула її вбік саме вчас. "Уважай", — сказала, — "нас не може ніхто бачити".

Незабаром вони прийшли до маленької стайні. Тут у яслах лежала маленька Дитинка, а коло неї стояли жінка та чоловік.

— Хто це? — спитала Маруся, але Наталка поклати палець на уста і показала на вхід.

Саме увійшли три чоловіки, що виглядали, як королі. Один ніс миро, другий золото, а третій кадило. Вони стали на коліна перед дитиною і поставили свої дарунки.

Аж тепер Маруся зрозуміла. Вона була у Вифлеємі на Свят-Вечір, а це був маленький Ісусик. Вона глипнула на небо, і так, як вона багато разів читала, чудова зірка сяла над ними. Вона підійшла до Дитини й порухала його маленьку ручку. Ісусик подивився на неї та й усміхнувся. Марусі затремтіло серце. "Це причина, чому святкуємо Різдво. Аж тепер розумію"...

Наталка підійшла до Марусі, взяла її за руку і вивела надвір, де чекала вже гурма людей, щоб побачити Дитятко. "Заплющ очі", — наказала вона.

Коли Маруся розплющила очі, вона знову сиділа коло свого вікна в кімнаті, а надворі падав сніжок. Маленького янголика ніде не було видно.

— Дякую, — промовила вона, — я буду щодня пам'ятати ціле своє життя.

І обернувшись до вікна, почала тихенько співати "Бог предвічний".

пл. розв. Таня Оберішин

2-ий Кур. УПЮ-ок у Нью-Йорку

Допис нагороджений другим місцем

в 9-ому конкурсі дописів

РІЗДВЯНІ СИМВОЛИ

Є в нашому житті елементи, що їх завжди в'яжемо з Різдвом. Нехай це буде обряд коляди чи кутя — зараз же виринає в уяві морозний день і радісне доведення цього свята.

Так у нас. А в інших народів появились інші обряди чи символи. Хіба прикрашена ялинка не говорить своєю особливою мовою? Чи вертеп із яслами, в яких вил і осел своїм диханням отримують Дитятко?

Безліч їх, оцих елементів Різдва Христового. Всі вони виводяться з якоїсь країни, коріняться в якомусь давньому віруванні. Наприклад — омела. Чому її шанують в Англії й на Різдво завішують у кожній хаті? Це була свята рослина предків англійських друїдів, що користувались нею під час свого зимового свята. В Англії не було іншої рослини, що мала б у тому часі листки й ягідки.

Про ялинку вже була мова. Вперше почали її прикрашувати в Німеччині. А в Америці першу ялинку поставив у своїй церкві пастор Шван у 1851 р. А в 1909 році вперше виставлено могутню прикрашену ялинку на горі, що над Паседеною в Каліфорнії. З того часу почали їх виставляти на міських площах, і міста навіть суперничають одні з одними у добірності прикрас.

Світло було завжди знаком радості. Смолоскипів і ватри вживали ще погани під час своїх свят, а римляни прикріплювали світло до дерев у часі повороту сонця. А християнські промади впровадили широко вживання свічок у свої обряди. У 492 р. уведено у Церкві посвячення свічок. В середньовіччі був звичай витоплювати велетенську свічку, що мала горіти під час усіх відправ у різдвяному часі.

Але найбільш християнським символом Різдва є — зірка. У старому й новому Завіті вона пов'язана з приходом Месії. А найбільш популярною зробила її подорож мудреців із Сходу. Тому зірку широко стосують у декораціях, пов'язаних з Різдвом Христовим. У Бетлемі, Па., освічують велетенську зорю з електричних жарівок впродовж цілого місяця грудня.

Вертеп тепер широко застосовується в усіх південних країнах. Вперше виставив його

св. Франц з Ассізі у 1224 р., побудувавши біля церкви шіпку в різдвяному часі. В ній живі особи і тварини провадили дію, тільки Боже Дитятко було дерев'яною лялею. Цей звичай поширився по цілому світі в різній формі, і в Америці бачимо його відміни.

Колода, що її вживають для запалення святочного вогнища, походить з Англії й Скандинавії. Там її вирубували з дуба, благословили й запалювали. Горіти мала цілі свята, а кусень затримували на другий рік. Кажуть, що в південних стейтах США вишукували особливо довгу, бо невільники так довго святкували, як довго вона жеврїла.

Коляда не має такого поширення в західному світі, як здавалося б. Перші співи в честь новонародженого Дитятка походять від євангелиста Луки. В Україні вони впали на вдячний ґрунт багатого зимового обряду. Тоді то величальна магічна дія набрала християнського змісту. Між ними найбільш поширені колядки про хрищення Ісуса Христа. Але є багато колядок про страждання Ісуса Христа, сльози Богородиці і т. д.

Символом Різдва Христового є також сніп. У Скандинавії його виставляє господар біля хати, застромлюючи на кіл, для птахів. Це діється в день Свят-Вечора, подібно, як у нас господар годує в той день свою худібку особливою стравою. А в нас сніп має інше, більш почесне завдання. Його вносить господар перед Свят-Вечерею в хату, ставляючи на покуті на чільному місці. Він символізує предків родини (адже його звуть "дідухом"), і так, як він перев'язаний перевеслом, так і вся родина пов'язана в той вечір вузлом любови й пошани.

Ось коротко найважливіші символи Різдва Христового у світі. Зостається ще різдвяна листівка, що набрала тепер найширшої популярності. Вони вийшли з Англії в 40-их рр. XIX стол. Для нас, розкинених по всьому світі, вона стала милим засобом контакту в передсвяточному часі.

У хроніці літописців маємо досить докладний опис Свят-Вечора, а радше цілого дня на вечер'я Різдва на княжому дворі.

Літописець каже, що того дня княгиня вставала дуже рано і, одягнувши скромне вбрання йшла в кухню. Там вона замішувала колач, який мав овальну форму і був завбільшки щиту княжого дружинника. Був він плетений у три верстви, а на самій горі розміщено було 12 малих колачків, що представляли дванадцять апостолів. Інші страви для княжого столу також приготувляла особисто княгиня.

Як бачимо, наші княгині не були пусті ляльки на взір королев інших дворів. І хоча славилися красою і багатством по-мистецькому вироблених прикрас, вони вміли також варити, пекти і шити, хоча цього їй не мусіли робити.

Які ж були свят-вечірні страви на княжому столі?

В літописі згадується про дванадцять різних страв, що склалися з плодів українських піль, лісів та городів. Були теж і риби з українських рік, хоча, як кажуть, риба не була головною стравою того вечора, як колись на столі візантійських цесарів. Згадується в літописі і про солодку пшеницю, приправлену маком і медом. Знаємо з певністю, що мак привезли в Україну болгари (тоді існували тісні зв'язки з королівством Болгарією). Не відомо, однак, чи солодка пшениця (тепершня кутя) — це зразок давньої візантійської каші, чи це якась болгарська страва, а чи просто кулінарне мистецтво української жінки.

До Свят-Вечері засідала вся княжа рідня, придворний священик та єпископ.

Вечеря починалася молитвою, яку починав сам князь. Тоді придворний священик благословив калач та мед, що стояв біля калача, опісля княгиня краjala його на стільки кусків, скільки було приявних при столі осіб. Єпископ перший умочав кусок калача в меді і, після короткої проповіді, споживав його. За ним слідували княгиня, князь і решта приявних. Споживши, усі співали різдвяну пісню і щойно тоді починали їсти вечерю.

Ольга Соневицька
"Наш Світ"

Рисунок мистця Я. Гніздовського

НА ЗЕМЛІ МИР... (З воєнних споминів)

Невже сьогодні Свят-Вечір? Чи ж можна пам'ятати про нього в цій воєнній хуртовині?

Безнастанні перестрілки. Село переходить то в одні, то в другі руки.

Горить. Це запалили крайні хати, щоб дати своїм знак, що наступ вдався. Зойки, плач. Вивозять збіжжя, сіно. Чоловіки тікають з кінями в ліс. Тулю свою дитину до себе. Хочу собою захистити її перед жорстокістю війни.

Сніжок легенькими білими квітками встелює землю, спокійно, лагідно. Немов втишити хоче людський біль і жах та жаль за своїми.

Дивлюся крізь вікно. Бачу, як на нашій подвір'ї заройлося від війська. Розсипуються по всіх кімнатах. Шукають і беруть, що кому підходить. В кухні господарять інші. Свіжо спечений хліб викликає велику втіху і зникає в напечниках. Дівчата, які готовили вареники, борщі і кутю для наших, встигли заховати все це в льох.

— Де господар цієї хати? — питає старшина.

— На тому боці, — кажемо. — Не може вернутися через бойову лінію.

Надворі пояснило. Старшини розгосподарилися, як у себе в хаті. Мама пильнує господарства, сестра зі мною хати. Сидимо в малій кімнатці, зимно морозить. Вже і полудне, а їсти не хочеться.

Вкінці вечоріє. Щораз частіше прибігають вістуні з якимись важливими новинами. Наші гості готовляться наборзі в дорогу... Кони на поготівлі. Вже і вискочили з хати. Задудніли кінські копита на замерзлій землі. Пропаді, як у безодні.

На селі зчинився рух. В ясну ніч маячили тіні жовніврів по всіх стежках підгірського села.

За хвилину на подвір'ї наші хлопці. Інші побігли наздогін. Виходимо на поріг. — Де вони? як довго були? Чи не залишився хто в хаті? — питає сотник.

— Як вернемося, заїдемо до вас на Свят-Вечір, — кидає на прощання. В хаті встигли вже охолонуті з цілоденних переживань. Ма-

ма, сестричка, дівчина повиносили з льоху припаси і ладять наборзі вечерю.

Вкриваю стіл. Ставлю свічку, яка чудом заховалася в розбитій хаті. Скільки нас сьогодні? Батько, сестричка, брат — на службі у наших "на тому боці". Як вони святкують?

Але ми не самі. Наші стрільці з нами! Вони заступлять нам найближчих. Вони ж усі — це наша рідня.

Ось вже й вони.

— З Свят-Вечером вітаємо! Ми лиш на часок до вас. Треба нам далі. Все ж таки відсвяткуємо з вами, бо вдалося втримати позицію.

Крізь сльози зворушення бажаємо собі. Одне воно в нас усіх бажання: Святкувати за рік у своїй власній, великій і вольній Хаті.

Повечеряли, побалакали, а далі сотник дякує і прощає іменем усіх.

Опустіла наша хата. Приспала я свою доню. Ще замала вона, щоб запам'ятати пережити. Щаслива ще вона у своєму безжурному дитячому сні.

Вийшла я з хати, подивилася згори на село. Зоряна ніч. Ні в одній хаті не мерехтить у вікні світло святвечірньої свічки. Вікна заклонені, так як у нас. З воєнного наказу.

Не чути звуків коляд ані гамору і сміху колядників.

Сніжок легенькими білими квітками встелює землю, спокійно, лагідно.

Вкриває людський біль, туту за рідними, за щастям, долею.

Здалека доходить відгук тріскоту скорострілів.

А на землі мир і благословення...

Син Божий народився!

За спомином Ірини Домбчевської

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

ОКСАНА КУРОВИЦЬКА — КНЯЖНА БАЛЮ ПРЕСИ

4-го листопада 1978 року відбувся у Філадельфії вже шостий з черги Баль Української Преси, на якому 19 молодих українок репрезентували різні українські часописи і журнали. Вони не лише мусіли представитися гарно на самому балі (на яко-

му було понад 400 учасників), але в першу чергу гідно заступати українську пресу перед гострим журі, яке перевіряло їхнє знання, їхню інтелігенцію та активність в українському житті. І цей іспит перерішував вибір першунка, хоча їх називають із браку більше відповідного слова: "кравлею" і "князівними".

З радістю мусимо підкреслити, що на 19 представниць преси — чотирнадцять були членки Українського Пласту.

Але з найбільшою радістю хочемо поділитися з нашими читачами успіхами представниці "Юнака" — ст. пл. Оксани Куровицької з Нью-Йорку. Оксана добула місце княжної шостого Балю Преси, і тому не лише вона, але і "Юнак" були на устах усіх присутніх та на сторінках нашої преси.

Це вже не вперше Оксана вирізнялася своєю поставою, знанням та рідким на її молодий вік почуттям відповідальності. Ми мали нагоду пізнати ті її позитивні прикмети, коли вона вже як пластунка вірлиця, курінна 2-го куреня УПЮ-ок ім. Лесі Українки в Нью-Йорку, зміла повести і запалити до праці всіх своїх подруг. У висліді в часі, коли вона була курінною, курінь добув усі перші місця на XVI-ій Пластовій Орликїяді, а Оксану обрано Гетьманівною цієї ж Орликїяди.

На Святі Юрія останньої весни юначки під проводом Оксани були першунями у тереновій грі і пластовій поставі та у поодиноких спортових змаганнях. Ці успіхи юначок впродовж останнього шкільного року, коли Оксана стояла перед матурою у Школі Українознавства і закінченням середньої школи, найкраще показують її пластову поставу і провідницький хист. Одночасно працювала вона повацькою сестричкою в часі року і в літніх та-

борах, хоча має всі дані бути в майбутньому юнацькою впорядницею, що можна було завважити в часі виколу провідниць таборів юначок "Школа Булавних", який вона покінчила з успіхом.

Після закінчення з відзначенням обидвох шкіл Оксана тепер перший рік студіює на Колумбійському університеті в Нью-Йорку. Хоча наразі вибрала студіювати біологію, вона зацікавлена журналістикою, належала до журналістичного гуртка Пластової Станиці і редакції шкільної газетки, а на сторінках "Юнака" вже не раз були її дописи.

Вліті останнього року Оксана закінчила Літні Курси Українознавства в Гарварді, а це допомогло їй виправити ще краще знання українознавчих предметів.

Нам було особливо приємно почути, що Оксана заявила журі Балю Преси своє бажання стати членом редколегії "Юнака". Знаючи її послідовність і глибокий підхід до пластування, яке стоїть у неї завжди на першому місці — ми певні, що вона це виконає.

А зараз вітаємо Оксану з її новим успіхом — гідним заступленням "Юнака" — і радіємо ним з цілого серця!

О. Күзьмович

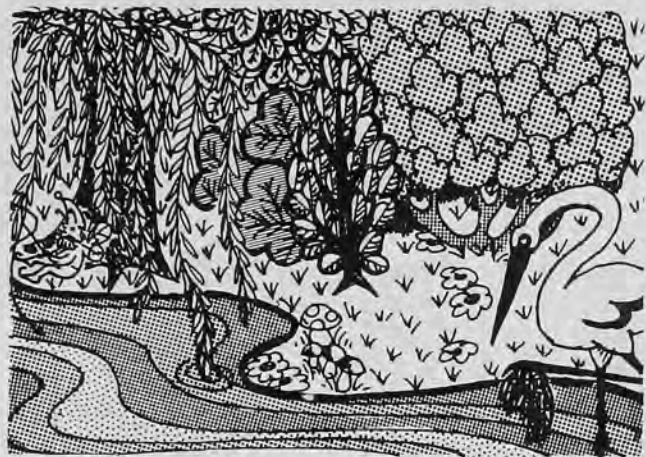
Ольга Лубська

ПРИХОДЬТЕ З КОЛЯДОЮ

Приходьте з колядою
Та й до моєї хати,
Щоб дав Бог добру долю,
Ще й урожай багатий.
Приходьте з колядою,
Заходьте на господу,
Щоб дав Бог добру долю
Та й для усього роду.
Приходьте з колядою,
Не стійте за порогом,
Щоб дав Бог добру долю
Для звичаю старого.
Приходьте з колядою,
Кутя стоїть на сїні,
Щоб дав Бог добру долю
Всім людям в Україні.
Приходьте з колядою,
Хай ангел зірку носить,
Щоб дав Бог добру долю
Усім, хто доли просить.

Ріка - чарівниця

Дивлюсь на красу твою, на твоє дзеркальне проміння, яке, як маса дорогоцінних камінців, виблискує під ясным сонцем. Яка краса, але душа моя розривається з ненависти до тебе. Так, так.. Скільки ти людям приносиш радості та розваги, а мені, замість того, завдала скільки жалю та муки. Ти своїми хитрощами та чарами приманюєш людей, щоб приходили та вихваляли всю твою красу...

Ні, тепер до тебе, річенько, я не підійду... Ти ж знищила моє життя: забрала від мене мою улюблену дитину, мою любов і моє щастя. Чому ж ти й мене не забрала в той самий час? Пощо мені самій жити? Чи, може, ти радієш, бачачи мої муки? Так.. мабуть, душа твоя така ж холодна, як і твоя вода.

Кажу тобі, до твоїх берегів тепер не підіти вірити тобі тепер не можу... Але в ту хвилину якась зла чарівна сила притягнула мене до тебе, до того трагічного місця, де я втратила своє дитя.

Душа моя охолола від жахливого страху, ноги самі, наче зрадники, автоматично точилися в напрямку ріки. Я з усією напругою борюся проти цієї невидимої сили, а річка буркоче собі веселенько, а її хвилі заколисують мене, наче в сон. Дивлюсь, а вода вже стає ближче й ближче. Раптом перед моїми очима з'я-

вляється образ дитини — моє дитя! Сидить воно над берегом, весело гуляє, хлюпає маленькими ніжками нагріту сонечком воду, весело сміється та кличе своїм дитячим голосом, щоб і мама підійшла погратися з ним. На крилах радості підбігаю з простягнутими до нього руками і з невгасним бажанням пригорнути його до свого серця, а в ту хвилину раптом зникає мій синок у темну глибину ріки. І я вже безсилим голосом вимовила: "Синочку, синочку, не покидай мене!" — але в воді вже загубився слід. З жахом кидаюсь у льодову воду, не зважаючи на гостре каміння дна річки, яке різало на шматочки мої втомлені ноги...

Приходжу до притомності... Де я, що зі мною? Дивлюсь, надворі потемніло, тільки місяць зазирливо поглядає на мене, а я лежу в темній, немилій воді — річка мене знову обхитрила: — моєї дитини давно вже немає — річка її душу тримає на своєму дні, мабуть, радіє, що забрала від мене радість і тепер сама тримає моє багатство у своїх холодних кайданах. А річка, наче дикий звір, хоч перший раз не виграла, нападає ще раз, тягне мене своєю могутньою силою до себе, хоче обняти мене своєю холодною хвилею та однести на спочинок, де лежить моє дитя.

— Ні, тобі я не піддамся! — гукнула я бадьоро, — вже досить тобі дурити мене.

Зібравши всю свою силу, піднялась я з каменів, які, порізавши моє тіло, точили кров, наче хотіли помститися за програний бій. Ледве-ледве вибралась я на берег втомленими ногами, вирвавшись від небезпеки...

Обернувшись ще раз, глянула на річку. Здається, її ніщо не зворушило: вона далі собі текла, мабуть, радіючи з того, що мене так мучить.

Натална Березнян,

16 років, учениця школи укр-ва в Нобл Парку біля Мелборну. Її оповідання відзначене з нагорою ю в 20 дол. на 4-му конкурсі молодечої творчості в Мелборні. Конкурс проголосив Літературно-мист. клуб ім. В. Симоненка в Мелборні, Австралія, 1978 р.

Ірина Макарик

Розмова з книжками

“Місяць книжки... Гм... Що ж я можу сказати при книжки?” — подумала я собі після телефону від організаторів того місяця. Пішла до своєї бібліотеки й кинула оком на ряди книжок, які стояли, як військовики, так рівно і чемно. Сіла до бюрка. Передо мною папір і перо. А надхнення нема.

“Що я можу сказати?” — знова подумала собі. Сиджу далі. Сторінка порожня, а вже темніє. Очі втомлені. Так хочеться спати! Аж раптом гарний чоловічий баритон:

Книги — морська глибина:
Хто в них пірне аж до дна,
Той, хоч і труду мав досить,
Дивнії перли виносить.

Я обернулася. Нікого нема. “От, що за чудо! Тут мені якісь голоси причулися і ще до того цитують Франка”. Знова піднесла перо й задумалася. Дивилася в темряву через вікно. Поскладала папірці в одне місце. Постукала пером у бюрко. Нічого. Муза сьогодні німа. А тут знова озвався чоловічий голос:

Дурний, хто, помилок лякаючись,
Не сміє братися до діла.

Хто ж це може бути? Перший том творів Іван Франка впав з полицки на підлогу. Я пішла піднести книжку і тільки доторкнула її, коли вибухнув сміх, шум, галас. Кілька голосів нараз говорили, сварилися, заперечували один одного. Що це? Замість рівних рядочків книжок почався хаос. Одна книжка другу почала випихати на підлогу. З котроїсь я почула голос, який заспокоював мене і запитався:

“Чом ти дивуєшся, Ірино? Хіба ж ти не розмовляла з нами, з душами авторів, поетів? Ми були твої приятелі й учителі, ще від дитинства. Пора нам з тобою поговорити, тобі допомогти”.

Я протерла очі. Але ні, мабуть не сплю. Пояснила своїм любим книжкам, що я мушу кілька слів сказати з нагоди місяця книжки в Торонті. “Ви напевно знаєте, — говорила я їм, — а може, я вам про це не згадувала, що в Торонті прекрасні бібліотеки, там багато українських творів — з літератури, історії, мистецтва, географії і багато, багато інших”.

Боже, наше рідне слово!

! — мені перебив том Франка, —
Наша пісня ще живе!
І про нас ще пам’ятає
Покоління те нове!
Ще співає про козацтво,
Про його кривавий бій!
Ах, значить: ще не в могилі
Той народ коханий мій!

“Так, — я відповіла. — Справді не тільки не забуваємо про вас, але пробуємо наслідувати вас і ваші діла. Мову вивчаємо, пишемо — між іншим, у нас багато поетів”. Ліна Костенко хитала головою:

Все більше на землі поетів,
вірніше —
тих, що вміють римувати,
так, що часом хочеться людині
поезію шунати у мовчання.

“Ах правда, ах правда”, — повторював Франко:

Голубчини, українські поети,
Невже вас досі нікому навчити,
Що не досить сяких-таних зліпити
Ряднів штирнадцять, і вже й є сонети?

“Шановні колеги, та хіба не знаєте, — запитав Шекспір, — що поет, божевільний і закоханий — це одне і те саме?”

“Ви всі хіба жартуєте, — я сказала. — В поезії стільки краси, пережиття, любови! Ах, як чудово було б бути визначним поетом! Якби ви щасливі, що вас Муза полюбила!”

У Франка аж усі сторінки зашелестіли:

Зрадлива та богиня,
Та Муза! Вабить, надить і манить,
Щоб висать “я” твоє, зробить з тебе начиння
Своїх забагань, дух твій споронить.

“Мене Поезія попередила в сні, що таке буде”, — сказала Ліна Костенко.

Ти собі затам, —
сказала вона суворо, —
за мене треба платити життям.
А я принесу тобі горе.

Це лише частинно правда, — я заперечила, — бож Ви, Ліно, писали колись, що поезія

для Вас — сьоме небо, верх бажань, мета духовної жадоби”.

“От бачите, які жінки змінливі”, — сказав Макіявеллі. Я зігнувала італійця і повернулася до теми. “Уряд щиренько дає гроші на купівлю книжок, — я далі пояснювала. — Тільки одна проблема — мало українців читає і випозичує книжки. Китайські, польські, мадярські, німецькі книжки часто йдуть зі своїх полиць до різних домів. А наші порохом обсідають. Не знаю чому. Що Ви на це скажете, Сократе, яка причина?”

“О” — замислився і подумав старенький філософ, тоді спокійно заповів: “Я знаю тільки те, що нічого не знаю”. Краще вдруге не питати філософа, подумала я собі.

“А Ви, Лесю, чи думаєте, що люди в ХХ-ому столітті, які зайняті працею, економічними труднощами, турботами світу, ще знаходять час читати?”

Contra spem spero, —

вона відповіла. — Але зрештою:

Нащо даремнії скорботи?
Назад нема нам вороття!
Берімось краще до роботи.

“Так, до роботи. Але як би то людей намовити читати, що ж би то зробити? Тут у Канаді асиміляція, нема допливу нових емігрантів з України, які б розвинули мову, додали нову охоту до читання. А там — арешти, російщення. Що Ви на це, Тарасе?”

Тяжко, тяжко мені стало,
Так, мов я читаю
Історію України.

“Дійсно, наша історія сумна, — я погодилася. — Але, що можна сказати про Канаду? Чи тут може бути щасливе майбуття?”

згадаю Україну —
І згадать боюся...
І там степи, і тут степи.
Та тут не танії.

Мабуть, треба звернутися до реаліста, я подумала собі, бо ті романтики загублюються в словах. “А що Ви скажете про ситуацію у Канаді?” — спитала Франка.

Нині інші війни,
Ну, то іншу зброю куй.

“Так, є інші війни, — я погодилася і додала — В нас безліч організацій, розпорошені сили, різні партії — мельниківці, бандерівці, двійкарі, гетьманці, соціялісти...”

Тарас утрівся: “Так, той мурує, той руйнує”.

“Ситуація не аж така сумна! Успокойтеся, любі книжки. В Канаді багато матеріального добра — ну і також маємо свободу вивчати рідну мову, провадити свої школи, установи, організації. Ніхто не соромиться свого походження, а навпаки, вірить, що культурні надбання різних народів збагачують Канаду. Урядова багатокультурна політика має за завдання плекати толерантність, пошану і взаємне визнання між людьми різного культурного відхилу”.

“Не треба слів! Хай буде тільки діло!”
вибухло від Олени Теліги.

“Найсильніша людина в світі, — переконливо говорив суворий Ібсен, — це людина, яка найбільше самотня”.

Макіявеллі потакував і додав: “З того виходить питання, чи краще, щоб люди вас любили чи боялися. Хтось може відповісти, що одне і друге побажане, але тому, що любов і страх не можуть разом існувати, краще, багато безпечніше, коли нас бояться, ніж коли нас люблять”.

“Але це заперечує не тільки багатокультурність, але взагалі поняття толерантності в світі, — я майже крикнула на Макіявеллі. — Зрештою, ми, українці, хочемо, щоб світ про нас знав, щоб наші друзі-канадці цікавилися та полюбили нашу культуру”.

І знова всі голоси нараз почали говорити, сторінками своїми шелестіли, крутилися з боку до боку. Кожний автор своє радив, але не було чути, хто, що і чому говорить. Аж Гомерові, мабуть через його поважний вік, вдалося здобути хвилинку тишини: — “Не добре мати багато провідників. Хай буде один, один князь між нами, — він заповів. — Вибирайте”.

Всі книжки повернулися своїми обкладинками до мене. Я зрозуміла, що маю вибрати якогось провідника. Поглянула на всі улюблені мені томи. Здалека на мене гляділи врозумілі очі мого довголітнього друга Шекспіра. А з іншого боку Дон Кіхот безуспішно старався добитися до переду, через цілу копицю енциклопедій. Але побачивши синю книжечку, я рішуче сказала: — “Вибираю Шевченка”. Синя книжечка з трохи обдертою обкладинкою виступила до переду. Несподівано сильний голос, голос пророка, заповнив цілу кімнату:

Розкуйтеся, братайтеся!
У чужому краю —
Не шукайте того,
Чого нема і на небі!
Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте!

СВЯТО ЮРІЯ — ОЧИМА СТАРШОГО ПЛАСТУНА

Минає саме 10 років від часу, коли я вперше брав участь у Святі Юрія на Вовчій Тропі. Пригадую собі це, як сьогодні:

1968-ий рік. Я, переляканий пластун-прихильник, маю їхати на Свято Весни! (Казав наш курінний: "Всі їдуть, або...")

Від'їзд з-під домівки в п'ятницю ввечері. Цілу дорогу в автобусі крик і гамір. Дівчата грають на гітарах, співають. Інші переглядають матеріали до Свята Юрія...

На оселю "Вовча Тропа" приїжджаємо так пізно. Дорога на оселю стрімка — автобуси заслабі, щоб вивезти нас. Беремо наш в'їзд на плечі та в руки і дряпаємось з ним пів милі до табору. В таборі чекає на нас провід Свята Юрія. Тому, що вже дуже пізно, не розтаборюємось, спати будемо в стодолі.

Хто хоч раз ночував на підлозі у стодолі на Вовчій Тропі (стодолі вже немає), той ніколи цього не забуде. А ще мама вшила мені в мій мішок до сну коц (щоби на змерз), і я тепер караюся... Не можу навіть обернутися — так тісно! Хочу подивитися, котра година — не можу знайти ліхтарки. Нарешті, десь над ранком, засипляю.

Вже о 6:30 ранку вставання. Молитва, сніданок і розтаборювання. Мене залишають пильнувати курінне майно коло стодолі (— "Ти і так нічого іншого не потрапиш зробити, то хоч тут прийдешся..."). І я пильную. Пильную довго і вже думаю, що про мене забули. Але ні! Ось надходить курінний. — Все в порядку?

Теренова гра. Гонять нас милями через несамовиті нетри (так мені малому тоді здавалось), наказують виконувати неможливі завдання: лазити через перелаз, стріляти азимути, відчитувати депеші, зашифровані морзеткою. Цілий час: — Ти, малий! Дивися за знаками, щоб, бува, не опустити якої точки! —

У спорті я участі не брав. Зате виконував "працю в таборі". Себто — копав рови, порядкував поза шатрами і т. п. Ні хвилини відпочинку не мав.

Ватра. Кожна ватра, а зокрема перша юнацька, має свій великий чар. Ватра палає, полум'я палахкотить, а ти сидиш і мрієш... Скечі, спів, таборове "надобраніч" — "Ніч вже йде"...

Свято Весни кінчалося. Дефіляда, останній наказ, промови, знаття прапорів, гімн Закарпатських пластунів.

У поворотній дорозі в автобусах тихо. Всі змучені, повні вражень з відбутого Свята. Ще час-до-часу чути гру на гітарі, тихий спів і знову тихо.

Зачарувало мене це Перше Свято Юрія. Від цього першого був я вже десять разів на Святі Весни. Маю радісні спогади, маю й сумні. Здобували ми перші місця, здобували й гірші. Був я учасником, курінним і членом проводу Свята. І кожного разу, ще дотепер, відчуваю дивне піднесення духа перед від'їздом та дивний сміток під час повороту — "Я ще не хочу їхати додому".

ст. пл. Юрко Яримович

Рисунки — ст. пл. Ляля Войтович, Гр.

ПРЕСОВИЙ КОМУНІКАТ

МОНТРЕАЛЬ. Знана фірма "Євшан" збагатила українську громаду новою платівкою "Зоряна". Цікаве те, що на платівці-альбомі є не ряд українських пісень, а радше пісень пов'язаних в один монтанж — баяди, яка розповідає про долю селянської дівчини Зоряни, починаючи від її дитинства на рідних землях до кінцевого життєвого етапу на канадській землі.

Альбом "Зоряна", який вийшов недавно в Монреалі, це найновіший випуск у серії канадсько-українських платівок модерного стилю, які останніми часами стали дуже популярними в українській громаді.

Пісні включені в баяду здебільша виконані в сучасній музичній обробці при добірній модерній оркестрації. Оформлення обкладинки традиційно-символічне: Зоряна

на сіножаті на тлі українського села — ілюстрація обведена подвійною закладкою у формі різьби. До альбому також залучені текст самої баяди українською і англійською мовами і слова до пісень.

Виконавці пластинки — молоді знані монреальські артисти: Юрій Кулицький, Ліда Шевчук, Данило Кука, Галья Гарматюк, Роксоляна Савка, Славка Приступа, Ганя Паньків, Богдан Матічан, Іван Дзасин і Д. Лянг.

Між артистами є Юрко Кулицький, молодий студент музичного факультету в Монреалі, якого обробки та композиції чуємо на платівці.

Платівку видала фірма "Євшан", — під керівництвом Богдана Тимця.

Монреаль, 15. 8. 1978.

УВАГА!

УВАГА!

НОВА УКРАЇНСЬКА ПЛАСТИНКА

РЯД НОВИХ
НАРОДНИХ
І СУЧАСНИХ ПІСЕНЬ
ПІД ЗВУКИ
МУЗИЧНИХ
АНСАМБЛІВ:
ОРИГІНАЛЬНІ
КОМПОЗИЦІЇ
В ОБРОБЦІ

ЮРКА КУЛИЦЬКОГО
КОРИСНИЙ
І ПРИЄМНИЙ
РІЗДВЯНИЙ
ПОДАРУНОК ДЛЯ
РІДНИХ І ЗНАЙОМИХ.
МОЖНА НАБУТИ
В УКРАЇНСЬКИХ
КНИГАРНЯХ.

YEVSHAN RECORDS: P.O. Box 125, Station St. Michel, Montreal, Que., Canada H2E 3L9

"ЗОРЯНА"

Недавно появилася на терені української легкої музики нова і цілком відмінна платівка. Звичайно, платівка має завдання показати здібності інструментального чи вокального ансамблю, який її видає, або виявити красу пісні чи композиції, яка на ній появляється.

Платівка "Зоряна" має цілком інакше завдання. Вона в музичній формі розповідає слухачам баяду-оповідання про молоду українську дівчину, яка символізує Україну. Весь репертуар, який появляється на цій платівці, спеціально підібраний, щоб підкреслити це оповідання. Можна сміливо сказати, що поява цієї платівки відкриває цілком нову епоху в звукозаписуючій мистецтві, бо суть цієї платівки цілком інша.

Богдан Тимець, хоч тільки на 23-ому році свого життя, вже довгий час займається модернізуванням і розповсюдженням української легкої музики. Він вірить, що молоді українці

віднайшли в собі нове зацікавлення до рідної культури, між тим і до української легкої музики. З цим переконанням він видав уже цілий ряд вдалих платівок, на яких виступають українські виконавці. Деякі з цих платівок — це "Зоря", "Сини степів" та "Черемош". І ось, через свою звукозаписну фірму "Євшан", Богдан Тимець видав нову платівку цілковито іншого характеру — це платівка "Баяда про Зоряну".

Зоряна — це молода українська дівчина, яку переслідують нещаслива доля. Іван — це перша любов Зоряни; він хоч на короткий час приніс їй крихітку щастя. Зате Іван мусить її покинути, бо має вступити у військові ряди. Зоряна мучиться страшними снами про його смерть на полі бою. Наслідки війни змушують Зоряну покинути рідну Україну і переїхати до Канади, де вона несподівано зустрічає улюбленого Івана і з ним одружується. Але вони

не можуть відновити тієї любови, що зазнали в рідному краю. Вони розходяться, а Іван одружується з канадкою, залишаючи Зоряну з маленькою донею. Навіть зворушливі листи від Матері з України не можуть розвіяти почуття самотності. Зате Зоряна ніколи не тратить надії, що її донечка буде мати краще майбутнє і колись повернеться в рідну Україну. Ця доня Зоряни — це наше молоде покоління, до якого Богдан Тимець хоче промовити алегоричним способом.

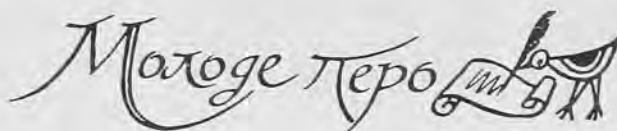
Виконавці цієї платівки майже всі молоді українці, мешканці Канади. Ліда Шевчук виконує головні вокальні партії. Також співають Галина Гарматюк, Ганя Паньків та Данило Кука. Юрко Кулицький грає на фортепіані, електричному фортепіані і тонозводнику. Він — композитор дуже цікавої овертюри. Мандоліна і трубка в руках Данила Куки. На скрипці і віолі грають Роксоляна Савка і Сильвія Приступа. Роберт Матічак грає на гітарі. На басі грає Джон Джейсон, а на бубнах Давид Лянг.

Сам репертуар виконаний дуже вміло. Голоси співачок дуже виразні і чисті, а акомпаньямент ніколи не загустий. Вживано тільки

таку інструментацію, яка потрібна, щоб підкреслити голоси співачок. Гра дискретна, але ефектовна і не відвертає уваги від "оповідання", яке завжди на першому місці. Найкраще виконані пісні — це "Овертюра", "Пішов Іван в полонину косити", "Ходила я по садочку" і "Перша любов". Особливо зворушливий "Лист", себто лист, який Зоряна одержує від своєї мами з України. Очевидно, появляються менші похибки у виконанні, як наприклад, нечисті високі тони в пісні "Ой сама ж я, сама" та в деяких інших номерах. Шкода тільки, що в платівці не зазначено авторів віршів та композиторів пісень.

В загальному ця платівка дуже добре опрацьована. Вона цікава і характером, і репертуаром. Хоч головню звернена до молоді, вона буде подобатись усім. А Богданові Тимцеві належить велике признание за те, що так зацікавився українською культурою і що різним способом пробує це зацікавлення пробудити в молодих українців США і Канади. Ця платівка безперечно повинна вкортці стати власністю кожної української родини.

ст. пл. Олесь Кузишин

РІЗДВО КАТРУСИ

На міські дороги падав непорочно білий сніг. Зближався Святий Вечір.

Катрусина мама смажила цибулю на вареники. Мама пригадала собі, що в хаті немає досить муки. Крамниця була близько. Катруся накинула на себе теплу куртку й вибігла з хати. В поспіху вона забула подивитися на перехрестю на червоне світло. Нагло почувся страшний скрегіт авта. На дорозі лежала непритомна Катруся.

Різдво! Білі шпитальні кімнати немов покриті снігом. В кімнаті 66 лежала бліда мов сніг Катруся. На її обличчі відбивався біль і розчарування. Вона ж бо мала сьогодні колядувати зі своїми товаришками. Вона поглядала на свою зломану ногу в гіпсі, і її з очей потекли сльози.

Нагло Катруся почула здалека кроки. Вони зупинилися перед її кімнатою. Тоді вона почула звуки її улюбленої колядки "Бог ся

раждає". Вона була зворушена до сліз. Відкрилися двері! Там стояла її родина з варениками, голубцями, просфорою і кутею.

— "Христос Раждається"! — сказав тато веселим голосом, а Катруся відповіла кризь сльози: "Славте Його"!

Надворі падав білий сніг.

пл. уч. Мелася Соневицька

18 Кур. УПЮ-ок у Нью-Йорку

Допис нагороджений на 6-ому конкурсі

2-ою нагородою в групі 11-14 років.

ВЕЧІР ВАКАЦІЙНИХ СПОГАДІВ ПЛАСТОВОГО ЮНАЦТВА В СІРАКЮЗ

Пластова молодь у Сіракуз відновила свої пластові зайняття в половині вересня. Від того часу всі рої і гуртки відбувають свої систематичні щотижневі сходи, відбули прогулянку на вельосипедах, таборували два дні у Гайланд Форест, а юначки відбули ще свою Курінну Раду і, створивши свою відбиванкову дружину, брали участь у відбиванкових змаганнях із СУМ-ом.

На окрему згадку заслуговує зустріч юнацтва, як відбулася 14 жовтня у пластовій домівці. Темою зустрічі були розповіді юнацтва про переживання в часі останніх літніх вакацій.

І хоч юнацької молоді в Сіракуз тепер небагато (11 юначок і 9 юнаків), то з їхніх розповідей було видно, що ці останні вакації провели вони справді по-пластовому.

Шість юначок були учасницями табору на "Новому Соколі". Три з них, присутні на цьому вечорі, започаткували програму. Пл. розв. Рома Прибила розповідала, як юначки будували браму в таборі, пл. уч. Віра Жовніренко про таборову маскараду.

Дві старші юначки, а саме пл. вірл. Ліда Гвозда і пл. вірл. Наталка Шпічка, були сестричками в новацькому таборі на Соколі. Вони розказували про своїх новачок, про їхні вдачі й зацікавлення, а Ліда згадала ще про вечір Івана Купала.

В таборі на "Вовчій Тропі" був тільки один юнак, пл. прих. Павло Рудакевич. Він розказав про будову фортеці в таборі.

У спортовому таборі на "Вовчій Тропі" був брат Павла, пл. уч. Данило Рудакевич, який розказав про свої досягнення в легкоатлетичі, зокрема в скоку у височінь і копаному м'ячі, а пл. вірл. Ліда Гвозда, яка була помічницею в булаві цього табору, згадала про свою допомогу в навчанні легкоатлетики та про дві таборові вечірки.

У водному таборі були два юнаки, пл. розв. Івась Гвозда і пл. розв. Юрко Шаран. Обидва вони захоплені цим табором. Івась розказував про 3-денну мандрівку з різними пригодами.

Чотири юнаки, а саме пл. гетьм. скоб Борис Гудзяк, пл. розв. Марко Гудзяк, пл. розв. Юрко Шаран і пл. розв. Микола Підгородецький брали участь у МПЗ у Канаді. Борис, як найстарший з них (від 8 жовтня вже старший пластун), розповідав про організацію, програму й чисельний стан цілої Зустрічі. Марко

Учасники юнацької зустрічі: 1-ий ряд від ліва: пл. розв. Оля Жовніренко, пл. розв. Марко Гудзяк, пл. вірл. Наталка Шпічка, пл. вірл. Ліда Гвозда, пл. розв. Юрко Шаран, 2-ий ряд: пл. уч. Віра Жовніренко, пл. прих. Павло Рудакевич, пл. уч. Богдан Прибила, пл. уч. Данило Рудакевич, пл. розв. Івась Гвозда, пл. розв. Микола Підгородецький. 3-ій ряд: пл. гетьм. скоб Борис Гудзяк, пл. вірл. Леся Гурська, пл. розв. Таня Гурська і ст пл. Тома Нагачевський.

розказував на весело про від'їзд літаком з Торонта й про його та Юрка Шарана пригоду, яка мало що не закінчилася тим, що вони були б не поїхали разом з усіма. Темою розповіді Юрка було таборювання в Скелистих горах, а Микола розповів про закриття Зустрічі й про велику ватру.

Пл. вірл. Леся і пл. розв. Таня Гурські подорожували в часі вакацій по Європі. Таня розказала про їхнє перебування у Лондоні в Англії і в Парижі у Франції та про відвідини могили сл. п. Отамана Симона Петлюри. Леся розказала про їхню гостину й зайняття в Мюнхені, де вони найдовше зупинилися. Там відвідували вони високошкільні курси на УВУ й вивчали німецьку мову. Вона теж згадала, що вони були при кінці вакацій на оселі ОДУМ-у, де вже 5-ий рік вивчали гру на бандурі у маестра Петра Китастого.

Останнім розповідачем був гетьм. скоб Борис Гудзяк, який разом зі своїм братом Марком відвідали в цьому році Україну. Вони побували у Львові, Тернополі, Києві й Каневі. Висвітлюючи прозирки, Борис розказував про красу української землі й українських міст, про знайомство з рідними молодими людьми, про відвідини могили Івана Франка у Львові й Тараса Шевченка в Каневі, про пам'ятник князя Володимира в Києві над Дніпром, про церковну відправу у Володимирівським собо-

рі Києві. Не забув він теж згадати про тяжке життя нашого народу під сучасно московською займанщиною, про русифікацію нашого краю та про відсутність української мови на публічних місцях і на вулицях нашої Золотоверхої Столиці. В його розповіді вчувалося захоплення красою землі й глибоке співчуття для поневоленого нашого народу.

Вечір започатковано співом молитви "Отче наш", і всі розповіді були переплітані співом пластових пісень. Після розповіді Бориса про Україну юначки заспівали пісню "Прийде пора", яка своїм змістом вповні гармонізувала з розповіддю.

Взявши до уваги, що це юнацтво розказувало свої спогади з пам'яті, треба признати, що більшість з них добре володіють рідною мовою. Щоб заохотити їх до вживання розмовної української мови й щоб виплекати в них пошану до неї, треба б частіше влаштовувати такі імпрези, на яких вони мали б нагоду показати рівень знання рідної мови.

На цій юнацькій зустрічі було присутнє теж старше новацтво й дехто з батьків молоді. Пані з Пластприяту приготували перекуску, і цілий вечір пройшов у теплій, дружній атмосфері.

Скоб!

М. Л.

УСМІХНИСЯ!...

(АКТУАЛЬНЕ)

Пластун є ошадний...
 (4-та точка пластового Закону)

... добре також коли щадить в українській установі
 нагоду до того дає: **Кредитівка "Самопоміч"**
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

ПЛАСТОВА ТОЧНІСТЬ

Одного разу зустрів я в Нью-Йорку приятельку Христю.

— Ааа, Скоб, Христю! Яка приємна несподіванка. А ти звідкіля тут взялася?

— Скоб! Та я щойно приїхала до Нью-Йорку. А ти?

— Я теж недавно, чотири роки — та й засміявся.

— Дивись, який веселий! Побалакали б, та я не маю часу, мушу бути о шостій годині вдома — сказала Христя.

— Так добре, але коли ми зможемо побачитись та порозмовляти?

— Може б так завтра?

— Тоді скажімо, завтра о п'ятій, але не спізнйся, бачиш, люди бувають неточні!

— Що, я неточна?.. Тоді мені здається, ти мене таки ще добре не знаєш. Але я, таки найточніша дівчина. Переконаєшся! Бувай, — до завтра, до п'ятої пополудні.

Другого дня точно о п'ятій, чи то навіть і перед п'ятою, ждав я на домовленому «корнері». Вже п'ята. Христі немає. П'ятнадцять по п'ятій, пів шостої, три на шосту, шоста... Жду цілу годину, нетерпеливлюсь. Тут о шостій приходить Христя і каже гордовито:

— Ну, скажи, хіба я неточна дівчина, і якраз п'ята.

— Тепер точно шоста — сказав я трішки злісно.

— П'ята — каже Христя і показує мені свого годинника.

— На моїм точно п'ята — каже.

Я показую великого міського годинника, врешті годинника в годинникаря, а їх за вікном безліч, і всі показують кілька хвилин по шостій.

— Тоді всі вони йдуть на годину скоріш, — немов глузує Христя.

Тепер прошу чемненько у мене попросити вибачення і сказати, що я насправду точна.

Осталось мені таки попросити вибачення у Христі; я так і зробив. І уявіть собі! Наступного дня довелось знову зустріти Христю о п'я-

тій. На прощання Христя пишно сказала ніби так собі:

— Завтра я так само буду точно, як і сьогодні.

Чергового дня — п'ята вже давно проминула, — минає і шоста. Далі мінати посуваються вужами на всіх годинниках, і на моєму, і на міському, а мені доводиться ждати мов у безконечність. Та все ж таки я вперто виждав до сьомої. Бракувало однієї хвилини, щоб, не дїждавшись Христі, піти додому. Але щастя все при мені: гульк... тут і Христя.

— А хіба я не точна? Подивись, не тільки на моєму, але й на міських годинниках точно сьома.

— Так — кажу, — але ми домовились на п'яту!

— На п'яту? Таж домовлялись на сьому! Тут вона підсунула мені свого годинника.

— Подивись: сьома? — сказала вона тріюмфально.

— Так, сьома — відповідаю.

— А може і сьогодні мій годинник спізнється на одну годину?

— Ні, він точний! — довелось мені ствердити те, про що й так знав.

— Тоді проси у мене вибачення, бож я точна!

А тепер ішла та сама сценка, що й учора. Перепросини... Я був з Христею, а все ще думав, як то вона прийде знову на нашу зустріч. Ми домовилися. Я десять разів повторював, точно о п'ятій. Христя повторяла за мною: Точно о п'ятій, точно о п'ятій...

Ніякого сумніву в мене не було, що цим разом зустрінемося точно, бож Христя словна, Христя точна (принайменше так вона думала про себе).

І знову я ждав. П'ята, шоста, сьома, восьма. Мені вірвався терпець; може тому, що я був змерз, може тому, що був голоден, може новий катар мене мучив... Лишив домовлене місце і поспішив додому.

І коли я вже спав, закутаний у постелі, подзвонив телефон. Солодкий Христин голосочок пригадав мені про нашу зустріч.

— Чому ж тебе не було? Ми ж домовились... правда, я трішки спізнилася, але це не моя вина, може так ми зустрінемося завтра? Може післязавтра? Може...

На всі Христині питання я мав усе таку саму відповідь: у мене тоді нема часу, я зайнятий тоді і т. д. Вкінці тактовно закінчив розмову, мовляв, тепер також я зайнятий. Так я познайомився з Христею і покінчив з її точністю.

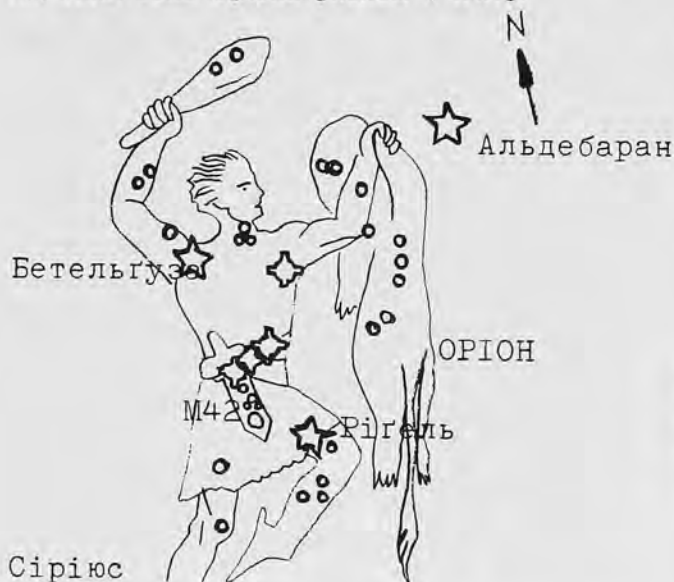
ІЗ ПЛАСТОВИХ ЗАЙНЯТЬ

Т. Д.

ЗИМОВЕ НЕБО

Холодні, чисті зимові вечори — це, може, найкращий час оглядати зорі. Ось вам кілька порад: Як вийдеш з ясної кімнати надвір, пожди п'ять до десяти хвилин, щоб очі привикли до темноти. Не дивися на зорі прямо, а трохи збоку. Бічне бачення багато вразливіше, ніж осереднє. Як хочеш провірювати спостереження на мапі, вживай ліхтарика з червоним склом, а принаймні закрій світло куском паперу.

Головним зимовим сузір'ям є Оріон, великий ловець. Грецький переказ про Оріона оповідає, що він хвалявся, що ніяке звіря не зможе його перемогти. Тоді Зевес післав скорпіона, який вбив Оріона уколom у п'яту.

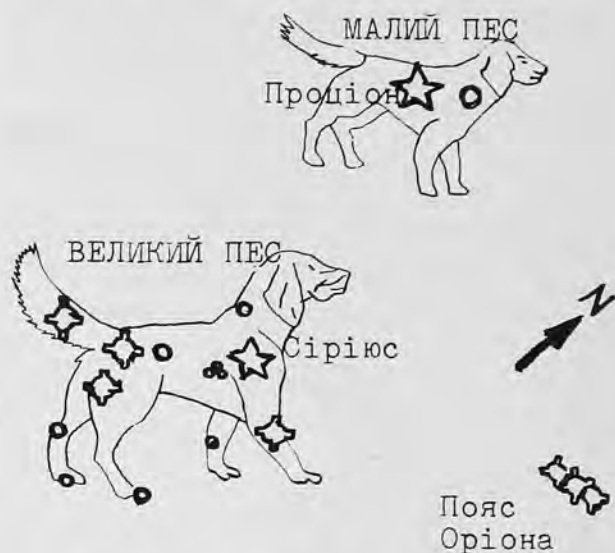
Сіріус

Оріона примістили на небі, а коло нього його двох ловецьких хортів. Скорпіон також є на небі, але по протилежному боці. Взіми він майже на небосхилі.

Знайти Оріона легко. Дивись за ним у південно-східній частині небосхилу. Характеристичний є його пояс — три ясні зорі рядом побіч себе. Тіло Оріона обрамоване ясними зорями, з яких дві належать до найясніших на небі: Бетельгуза, червона змінна зоря, та Рігель, білосиній гігант небозводу. З пояса Оріона звисає короткий меч. У цім "мечі" є велика мряковина, М 42, завширшки на 26 світляних років, а віддалена від нас на 1642 світляних років. (1 світляний рік — 670 мільйонів миль).

Як протягнемо лінію вздовж пояса Оріона, знайдемо дві великі зорі: з одного боку (на північний захід) є червонуватий Альдебаран у сузір'ї Бика, а з протилежного боку в сузір'ї Великого Пса є Сіріус, найясніша зоря на небі.

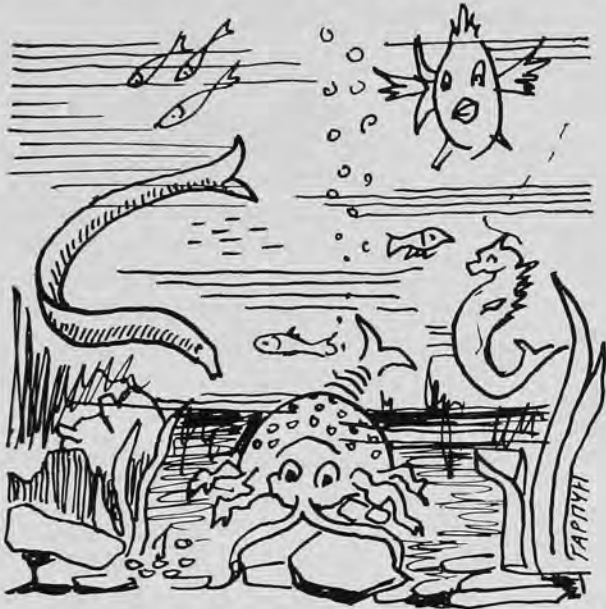
Вірних товаришів Оріона, двох його ловецьких собак, знайдете легко. Про Великого Пса ми згадували, як говорили про Сіріуса. Малий Пес має лише дві зірки, з них одна — Проціон — належить до найясніших зір на небі. Міститься він на схід від Оріона.

Лінія з Рігеля через Бетельгузу веде до Близнят — нерозлучних братів. Ясна зірка Кастор і більша, жовтувата, Поллукс маркують їхні голівки.

РИБ'ЯЧІ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ

Один учений тримав у акваріумі велику, гладеньку і, мабуть, дуже смачну рибу. Товстий кіт частенько сідав на спинку крісла, позирає на рибу крізь скло й облизувався. Та якось риба так сильно крутнула хвостом, що вискочила геть з води й упала на підлогу. Кіт, мов на крилах, кинувся до неї. Та враз відскочив, злякано закричав і шугнув під диван.

На той гармирід приспів учений. Він обмотав шматом слизьку рибу і знову пустив її до акваріуму.

Що ж сталося? Чому кіт не з'їв цю гладеньку, без колючок рибу? Та через те, що це був електричний вугор. Так назвали його тому, що він має справжню електростанцію — спеціальні органи, що можуть виробляти електричний струм.

Електрика потрібна вугрові так, як мисливцеві рушниця. З її допомогою він здобуває собі поживу. Тихесенько він підпливає до риби, що задрімала, зігнеться як дуга, щоб рибка опинилася між головою та хвостом, і сильний електричний удар паралізує жертву, а вугор спокійнісенько її проковтує.

Саме струмом своїх електричних органів вугор і приголомшив кота, коли той накинувся на нього. Удар вугра можна добре відчутися. Ця велика риба може виробляти електрику з напругою до 800 вольтів.

Учені навіть підраховували, що 10.000 електричних вугрів можуть рухати електричний поїзд протягом кількох хвилин. Правда, після того поїзд мусів би чекати цілу добу, поки вугри відпочинуть і відновлять свої сили. Однак сила електричної станції вугра вистачає, щоб звалити з ніг людину, що на нього наступить.

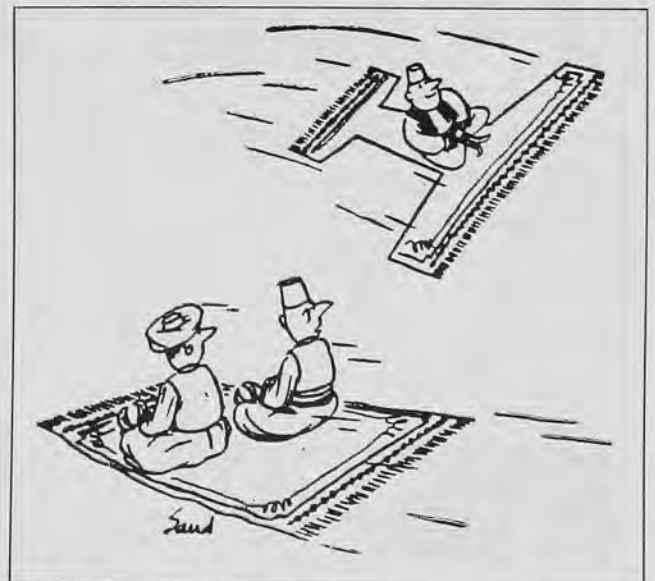
Для ловлі електричних вугрів люди вживають не сітки, а корів та биків. Цілими чередми заганяють тварин до ріки, де є вугри. Боросячись від своїх ворогів, вугри витрачають запас електрики і лягають на дно ріки відпочивати. Тоді люди йдуть у воду з гострим знаряддям і починають наколювати знесилену рибу.

Часом вугри збираються у великі зграї. Електричні розрядки одного приваблюють усю рідню, що є поблизу. Тоді коровам та бикам — тим бідним рибалкам добре дістається. Електричні вугри живуть у ріках Амазонка і Оріноко.

За книжкою: "Цікава електротехніка"

УСМІХНИСЯ!...

БЕЗ СЛІВ...

Сузір'я Цефей, Кассіопея, Андромеда, Персей і ін., находяться взимі на північно-західній частині неба. Пошукайте за ними.

За "Вдзю" ч. 4/1

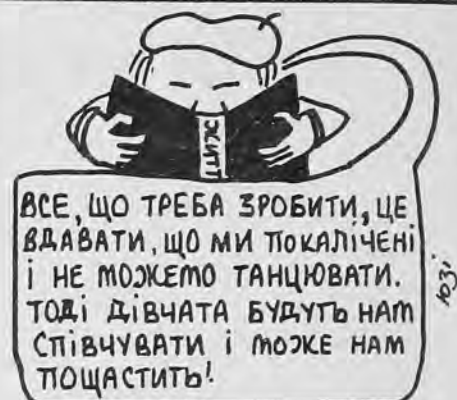
Рікети

ПРАВДИВІ
ПРИГОДИ
БРАТЧИКІВ!

СТЕПАН ШИШКА-ТЕКСТ
МИХАЙЛО ТУРЧИН
РОМАН ЮЗЕНІВ-РИСУНКИ

"НА ДЕБЮТІ"

ПРОДОВЖЕННЯ БУДЕ-

Переглянь слова, наведені тут, і для кожного з них вибери пояснення, яке, на Твою думку, найбільше зближене до правдивого значення слова. Навіть коли не знаєш ще багато з тих слів — запам'ятаєш не одне з них і тим збагатиш знання рідної мови.

Приклад — слово: "БУНЧУК" — а) булава гетьманська, б) пірнач козацької старшини, в) знамено з кінським хвостом, г) незнане слово, г) малиновий козацький прапор.

Коли закреслиш (в) — маєш правильну відповідь. Значить: "бунчук" — це знамено з кінським хвостом, якого вживали козаки.

Коли у висліді ти розпізнаєш добре значення 10-тьох слів, викажеш тим добрий успіх, бо слова ці не часто вживані. Коли ж пізнаєш менше чим п'ять слів — Твій успіх мало задовільний.

Просимо опікунів та зв'язкових пластових частин перевести дискусію над наведеними словами і переслати редакції завваги, подаючи кількість пластунів (-нок), які брали участь у цій мовній грі, і які вони мали успіхи.

1. Важіль — а) столярський прилад, б) шальки терезів, в) підойма, англ. lever, г) незнане слово.
2. тирса — а) трачіння, б) листкове дерево, в) рослина, г) рід страви, г) незнане слово.
3. джереґеля — а) начало, колесо без шприхів, б) ягода, гуцульська хата, г) незнане слово, г) жіноча коса, зложена в колісце.
4. лещата — а) спортовий прилад (англ. Ski), лижі, б) затиск, шрубштан, в) частина воза, г) незнане слово.
5. черногуз — а) монах, б) бузьно, в) лічничче зілля, г) незнане слово.
6. вориння — а) гичка з картоплі, б) галуззя шпилькових дерев, в) пліт з поперечних жердин, г) незнане слово.
7. лелена — а) лилик, нажан, б) бузьно, бузьон, в) гикавий чоловік, г) незнане слово.

8. поготів — а) а тим більше, б) готовий, в) на скору руку, поспішно, г) незнане слово, г) мабуть, либонь.
9. мжичка — а) грубо змелена мука, б) дрібний дощ, в) грибок на овочах, г) незнане слово.
10. ниць (лежати) — а) догори обличчям, б) додолу обличчям, в) непритомно, г) незнане слово.
11. хандра — а) дощова погода, б) опущена хатина, в) поганий настрій, г) незнане слово.
12. чуман — а) козак, що поселився на зимовику, б) мисливець у Дніпрових плавнях, в) візник і торговець у степах України, г) незнане слово, г) утікач з панщини.
13. лимар — а) перевізник, б) сідляр, римар, в) конюший, г) незнане слово.
14. зап'ясток — а) браслет, бранзолета, б) кисть руки (англ. wrist), в) частина черевика (англ. heel), г) незнане слово.
15. чагарник — а) чародій, чорнонижник, б) кущі, гушавник, в) згорілий ліс, г) незнане слово.
16. титло — а) заголовок, б) крапка (у старослов'янським письмі), в) знак скорочення (у старослов'янським письмі), г) незнане слово, г) остання буква у старослов'янській азбуці.
17. лоцман — а) дроворуб, лісовий робітник, б) козацький розвідник, в) невільник на турецьких галерах, г) незнане слово, г) перевізник, пілот.
18. очкур — а) рід річної риби, б) мотузок, шворна до піддержування штанів, в) подорожня торба, г) незнане слово, г) степовий птах.
19. титар — а) посадник, б) церковний староста, в) власник крамниці, г) незнане слово, г) мировий суддя.
20. вервечка — а) мале веретено, б) мотузок, в) кошин з верболозу, г) незнане слово.

Уклав — А. Вовк

НАША ОБКЛАДИНКА

У 1979 році, який саме починається, появиться в Австрії поштова марка з зображенням Різдва Христового — образу з Української Католицької Церкви св. ВМ Варвари у Відні. Ікону намалював у 1775 році маляр М. Суботич.

Марку видає Дирекція австрійської державної пошти у Відні. Це буде перша українська поштова марка в Австрії. Вона появиться заходами Союзу українських філіателістів Австрії. Проект марки подав СоюзУФА ще в 1976 році.

Як додаток до цієї марки буде видана т. зв. "легенда", накладом 300.000 примірників. Там буде опис марки і також історія церкви св. Варвари. Марка була видана в 6-ьох кольорах накладом 5.500.000, аркушами по 50 ма-

рок. Замовляти можна вже тепер у Союзі Українських Філіателістів у Відні:

Borys Jaminskyj
Anastasius Grün Gasse 5/20
A — 1180 Wien
Austria — Europe

ЖОНГЛЮВАННЯ ЖАНРІВ

*Редактор редакторував,
В журналі шпари затикав
І була б шпара тут (щоб знав)
Якби цей вірш він не запхав.*

З ОДНОДНІВКИ МПЗ 1978

Струмки жолоблять жолоби
І піняться в скалі.

Ідемо з царства голубів
На сніжний трон орлів,
Що висить над безоднею,
Де вітер, мов мечі...
Біжать, біжать холодною
Стіною з височинь

Хребти, хребти зазублені,
Нездолані людьми...

Та ми мети не згубимо,
Розітнемо грудьми
Заливні сонця повені
Повітря і туман,
Вершок цей непокорений
Покориться ногам,
Як плечі, спраглі холоду,
Спічнуть на ледівцях,
Як небо — щире золото
Зорітиме в очах...!

(Андрій Гарасевич)

ТАБІР ВІРЛИЦЬ ПИШЕ

гасло: "Чи поборов ти ворога?
Нікого, крім себе".
Маллорі

Ми так поборювали ворога в собі:

— Я була дуже втомлена і думала, що далі не піду, але я себе поборолла.

— Коли твоя хоробрість і сила занепадає, скажи собі це гасло, а тоді повернеться те, чого забракло.

— Як я йшла третій день на мандрівці, і мені здавалось, що не буде цьому кінця, тоді я почала молитися до Бога, і ми разом зайшли.

— В думці я перестала ходити, а ноги ще йшли.

— Я думала собі, лізучи по скелястих стінах гори Байбля, що "не зможеш, як не хочеш, а як хочеш, то все зможеш!"

— Переходячи льодовик, я впала і звихнула ногу, але я йшла далі і перемогла біль та втому.

Любимо: змагання труд,
шлях під гору, далеч, розмір, погляд просто,
усміх, промінь соняшний і вільний простір,
й хвиль рвучких скрут.

Нас утома не поборе.

Ми не знаємо невдач,
лиш:

розкіш небезпеки,
радість перемоги.
Нам не болять ноги,
як маршуємо,
сильні, мов дейнеки,
смілі, мов ушкали,
на найвищі скали.

(Б. Антонич)

ТАБІР ПРИХИЛЬНИЦЬ ПИШЕ...

"Я приїхала до Едмонтону в четвер. Табір був майже порожній, стояло кілька шатер. Я запізналася з Лізою, Адріаною і Лярисою.

Мені було сумно, бо я була єдина прихильниця з Німеччини. Але на другий день приїхали пластуни з Торонта, і мені стало веселіше. І тоді почався справжній табір".

Петра Гільдебранд

"У п'ятницю ми пішли на прогулянку в ліс. Ми бачили різні квіти і дерева. Ми також бачили гнізда різних птахів, що було цікаво".

Рома Джулинська

"Наша спільна ватра відбулася на другий день табору. Було шість маленьких вогників. Ми співали і всім було весело. Ми познайомилися з пластунами з інших країн".

Наталка А., Іванна, Тереса Нурица

"В неділю був Український День. Ми дуже рано встали. По обіді була дефіляда, а ввечері велика ватра. На ватрі були всі люди з Українського Села з нами. Всі країни мали свої точки, але останні не закінчили, бо почав падати дощ, який падав цілу ніч".

Леся Дубин

"Всі точки на тереновій грі були дуже цікаві. Були різні вправи: співання, варення, будівництва, спорт і інше. Ми виграли третє місце".

Ада Дольницька, Соня Цимбалюк

"Друг узав нас на теренову гру. Ми сиділи і чекали годину. Тоді почали гру. Одною з точок було запалити ватру. Ми довго не могли запалити вогню, але все ж таки виграли третє місце".

Рома Д. і Дарна Б.

Нові мінімальні ставки заробітних платень

Починаючи з 1 січня 1979 р. нові ставки мінімальних зарплат входять в силу. Нові ставки:

**Від 1 січня, 1979

Загальна платня за годину праці	\$3.00
Платня учня за годину праці	2.90
Платня робітника та сторожа на будівництві за годину	3.25
* Платня робітників, які розносять алкоголічні напитки.....	2.50
* Платня для студентів	2.50
Шофери амбулянтів та їх помічники, тижнево	144.00
Провідники мисливців і риболовів, які працюють менш 5 год. без перерви	15.00
5 або більше годин без перерви, або з перервою	30.00

* Кімната з їжою.

Наступні ставки зобов'язують тоді, коли кімната і їжа включені в обрахунок мінімальної зарплати:

Кімната тижнево	1.00
Їжа денно	1.15
тижнево	24.00
Кімната і їжа, тижнево	35.00

* стара ставка

** цілий тиждень, в який входить день 1 січня.

Ви можете дістати докладніші інформації про мінімальні платні та закон про zatrudнення (Employment Standards Act), звертаючись писемно або телефонічно до:

Employment Standards Branch
Ontario Ministry of Labour
400 University Svenue
Toronto, Ontario
M7A 1T7
(416) 965-5251

Ontario
Ministry of
Labour

Employment
Standards
Branch

Hon. Robert G. Elgie, M.D., Minister

КРАМНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ Пл. СТАНИЦІ ТОРОНТО

2199 Bloor St. West M6S 1M2

Має на складі

ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ
УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ

ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ
Пл. ПРОБ, ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ,
КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
Пл. ПІДРУЧНИКИ

Пл. станицям при замовленні відзнак на суму понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані гурткові й ройові відзнаки для гуртків "Волошки" і "Барвінок".

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

Українського Робітничого Союзу

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕДОВОЇ БРАТСЬКОЇ УСТАНОВИ
УКРАЇНСЬКИХ ЛЮДЕЙ В КАНАДІ І АМЕРИЦІ.

Модерні — першої класи — забезпечені поліси на життя; Допомога окаліцілим і немічним членам; Стипендії і стипендійна допомога студіюючій молоді у вищих школах; Дитячі підприємства, таборування і Курси Українознавства; "Народна Воля", "Форум" журнал молоді в анрлійській мові і відпочинкова оселя "Верховина".

По ближчі інформації пишть або телефонуйте до місцевих секретарів і організаторів УРСюзу; до його головного організатора на Канаду Анатолія Білоцерківського на адресу: 490 Oka St., LaSalle, Quebec, Canada, Tel. (514) 366-1775 або до Гловної Канцелярії УРСюзу — 440 Wyoming Ave., Scranton, Pa., U.S.A. Tel. (717) 342-0937.

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

що вплинули до 10 грудня 1978 р.

США:

Ст. пл. Юрко Тарасюк, Ірвінгтон, замість подарунків
для своїх дорогих племінників: Лесі, Олеся,
Ореста, Ромка, Левка і Марна 75.00

Пл. сен. Ростислав і Марія Смики, Чикаго
Замість вівітв на могили (посмертні згадки
у цьому числі) 155.00

США разом \$240.00

КАНАДА:

Пл. юн. Іван Бойчак, Вінніпег 10.00

о. ден. Степан Куривчак, Саскатун 5.00

Ст. пл. Оксана Боднарчук, Торонто 2.00

Канада разом \$17.00

УСІ РАЗОМ \$257.00

Ваші заощадження складайте, а позички
на всякі потреби беріть у фінансовій
установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue

At Tarnow
Detroit, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092

In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

Замість вівітв на могили

св. п.

ЄЛИСАВЕТИ ОЛЕКСИШИН

складаємо \$130.00 на пресовий фонд пластових журналів

\$25.00 — Роман і Мелянна Кузьми;

\$15.00 — д-р Володимир Гудз

по \$10.00 — Ігор і Уляна Гринь, Іванна і Богдан Козаки,
Орест Кузьма, Степан Чайновський;

по \$5.00 — Надія Гафтинович, Іван і Слава Куніль,
Микола Мулицький, Володимир Саян, Ірина Сночдополь,
Роман Соболев, Стефа Сташин, Роман Хаднай, Іван
Чернига, Богдан Ціропалович.

Збірну перевів п. Богдан Козак, Гартфорд, США

Замість вівітв на могили могого Товариша

св. п.

ОРЕСТА МАНДРУСЯКА

складаю \$25.00 на пресовий фонд "Юнана"

ст. пл. Юрко Тарасюк, ЛЧ, Ірвінгтон, США

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня
і крамниця гарних подарунків, але також
справжній осередок обслуги українців
Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі,
друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі,
порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до
вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні
оказії;
- висилка пакунків в Україну.

ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК",
ціна \$6.00 з додатком коштів
пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і
кошти пересилки.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ І ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?

ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!

Щадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той долар, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить $5\frac{1}{2}\%$ ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ І СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколайських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.
4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

„ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО“

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
„Юнака“:

„Yunak“ — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada
ЦІНА — \$9.00

**Друкерія
КИЇВ**

виконує
всіх
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро
МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

БОРСУК

ЇЖАК

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплатуйте свої журнали!

КАЖАН

БОБЕР

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

САЙГАК

ЛИС

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту й загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

● Присилайте передплати **З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ** (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

ВЕДМІДЬ

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ